

معلومات راجع به طرز استفاده این رهنما:

این سند می تواند منحیث یک رهنما توسط افراد و ادارات (مثلاً مسئولین عالی رتبه صحت عامه، پرسونل ساحوی مؤسسات غیر دولتی) که با مردم عام (مثلاً افراد جامعه) سروکار دارند مورد استفاده قرار بگیرد، تا آنها بتوانند راجع به هر نوع معلومات نادرست که آنها می شنوند وضاحت ارائه نمایند. مواظب باشید، شایعات یاد شده درین سند را طوری بگوید و یا بیان کنید که تقویت نشوند و از معلومات درست فرق شوند.

توجه نماید که پیام ذیل می تواند، در بسیاری موارد برای رد شایعات در رابطه به تدای و یا استفاده از دارو های خاص به کار گرفته شود.

پیام کلیدی وقایع: بسیار مهم است تا پیام زیر در مورد وقایع، به طور درست و کامل، قرار نیل شریک ساخته شود: برای محافظت خود، باید دستان خود را مرتب و درست بشوید و از تماس با چشم، دهان و بینی خودداری کنید. شستن دست ها با صابون و رعایت نمودن فاصله فزیک حد اقل یک متر از اقدامات درجه اول بوده که از جانب افراد مسلکی صحتی برای محافظت از افراد و جلوگیری از انتشار ویروس به دیگران توصیه می شوند. افراد مبتلا به کوید ۱۹ که علائم و علائم شدید دارند ممکن است در شفاخانه های مجهز با وسایل کمک تنفسی تحت مراقبت قرار بگیرند، اما اکثر افراد مبتلا به کوید ۱۹ بدون مراجعه به شفاخانه می توانند ازین ویروس شفا یابند. هرگاه شما علائم خفیف ویروس کرونا دارید، در خانه دور از دیگر اعضای فامیل در حالت تجرید بسر ببرید و برای حد اقل ۱۵ روز جای بود باش تانرا با سایر افراد خانواده شریک نسازید. هرگاه یکی از اعضای خانواده شما مصاب به مرض شده باشد، شما باید عین تجرید را که در فوق ذکر شد رعایت نمایید، زیرا ممکن است شما خود با ویروس آغوشته باشید. هرگاه شما به معلومات بیشتر نیاز داشته باشید، در این صورت به شماره تماس ۱۶۶ مرکز معلومات وزارت صحت عامه یا در صورت نیاز به شماره های رایگان ولایتی وزارت صحت عامه تماس بگیرید.

پلان و استراتژی پاسخدهی به شایعات و انتشار معلومات موجود در این سند جامع بوده و توسط گروپ کاری مفاهمه خطر و بسیج ساختن جامعه (RCCE) مشخص ساخته شده است.

شایعات و معلومات غلط در رابطه به تدای/ادویه جات/وقایع

۱. در مورد ادویه جات و تدای های کووید-۱۹ شایعات زیادی وجود دارد که برخی ازین معلومات غلط را اینجا برشمردیم:

- مثلاً گفته می شود که نوشیدن چای سیاه، مرض کرونا را تدای می کند.
- مثلاً گفته می شود که غرغره نمودن با آب نمک می تواند باعث از بین رفتن ویروس کرونا در گلو شود.
- مثلاً گفته می شود که کواکولا بنوشید و روی و دستان خود را با آن بشوید.
- گویا نوشیدن ایتانول (ایتایل الکول) و سایر "ادویه جات معجزه آسا"
- مثلاً گفته می شود که آب آشامیدنی ویروس کرونا را از معده شما پاک نموده و تیزاب معده می تواند آن را از بین ببرد.
- مثلاً گفته می شود که گویا یک لیمو را خرد کنید و آن را در آب داغ بیاندازید و این آب را بنوشید. این کار سبب بوجود آمدن محلول مشابه به یک نوع قلو می شود و سبب مقاومت بدن شما در برابر ویروس کرونا می گردد.
- مثلاً گفته می شود که خوردن میوه های خشک (گرم مزاج) مانند بادام، پسته و غیره باعث می شود تا شما در مقابل ویروس کرونا مقاومت پیدا کنید.

جواب: به اساس معلومات سازمان صحتی جهان، تا به امروز هیچ واکسین و هیچ ادویه خاصی برای جلوگیری یا تداوی ویروس کرونا (ویروس جدید کرونا نام طبی آن (2019-nCoV) وجود ندارد. افراد مبتلا با ویروس باید مراقبت مناسب را جهت از بین بردن و تداوی علائم حاصل نمایند و افراد که علائم شدید دارند باید مراقبت مطلوب طبی را حاصل نمایند. افراد مبتلا به علائم شدید ممکن است در شفاخانه های مجهز با وسایل کمک تنفسی تحت مراقبت قرار بگیرند، اما اکثر افراد بدون این نوع تداوی از علائم مرض شفایاب می شوند. هم اکنون کار روی آزمایش بعضی از شیوه خاص های تداوی جریان دارد و عملاً از طریق تحقیقات کلینیکی روی حیوانات و انسان ها در حال آزمایش شدن است. سازمان صحتی جهان یکجا با دولت های کشورها در سرتسر جهان برای شناخت این ویروس تحقیقاتی را روی دست گرفته اند و تلاش می ورزند تا تداوی و واکسین این ویروس را دریافت نمایند.

بسیاری از ادویه های طبی و یونانی یا گیا های طبیعی جهت تداوی و معالجه سرماخوردگی، زکام و انتانات در طول تاریخ مورد استفاده قرار گرفته اند. نوشیدن آب، استفاده از لیمو و سایر انواع نوشابه های طبیعی/تازه (بدون مواد افزوده شده)، چای، عسل و سایر مواد صحتی می تواند در کل ما را کمک کند و بعضی اوقات معافیت ما را بهبود ببخشد. اما در حال حاضر هیچ نوع تداوی خاص یا وقایه مطمئن در برابر ویروس کرونا که به نام کووید-۱۹ شهرت یافته وجود ندارد. برخی از پیام های رسانه های اجتماعی حاکی از آن اند که نوشیدن مایعات گرم یا آب گیاهان باعث برطرف شدن یا از بین رفتن ویروس در گلو می شود، اما کارشناسان صحتی هشدار می دهند که هیچ شواهدی دریافت نگردیده تا از این ادعا حمایت نماید.

داشتن رژیم غذایی و طرز زندگی سالم، نوشیدن آب، نوشیدن چای همراه با لیمو و خوردن میوه ها و سبزی های تازه می تواند صحت و سلامتی، معافیت و توانمندی شما را در مقابله با تمام انواع امراض بهبود بخشد. اما هیچ تضمینی وجود ندارد که این استفاده از این چیز ها شما را از ویروس کرونا یا کووید-۱۹ محافظت کند. مهمترین راه برای دوری از گزند این ویروس فاصله داشتن از دیگران و توجه به حفظ الصحه شخصی تان می باشد. باید دستان تانرا مرتب و درست بشوید و از تماس با چشم، دهان و بینی خودداری کنید. شستن دست ها با صابون و رعایت نمودن فاصله فیزیکی یک متری از دیگران اقدامات درجه اول اند که از جانب افراد مسلکی صحتی برای محافظت از افراد و جلوگیری از انتشار و سرایت ویروس به دیگران توصیه می شوند.

۲. مثلاً گفته می شود که گویا دود کردن اسفند باعث از بین بردن ویروس ها خواهد شد. برخی از مردم باور دارند که این گیاه یک گیاه مقدس است؛ ازین رو این گیاه گویا قابلیت از بین بردن میکروب ها و ویروس ها را دارا می باشد.

جواب: هیچ شواهدی وجود ندارد تا تایید کند دود کردن گیاهان، بشمول اسفند بتواند ویروس ها را از بین ببرد. برای محافظت خود، باید دستان تانرا مرتب و درست بشوید و از تماس با چشم، دهان و بینی خودداری کنید. شستن دست ها با صابون و رعایت نمودن فاصله فیزیکی یک متری از دیگران اقدامات درجه اول اند که از جانب افراد مسلکی صحتی برای محافظت از افراد و جلوگیری از انتشار و سرایت ویروس به دیگران توصیه می شوند.

افراد مبتلا به علائم شدید ممکن است در شفاخانه های مجهز با وسایل کمک تنفسی تحت مراقبت قرار بگیرند، اما اکثر افراد بدون این نوع تداوی از علائم مرض شفایاب می شوند.

۳. دواى ضد ملاریا می تواند ویروس کرونا را تداوی کند.

جواب: هیچ شواهد واضح وجود ندارد تا ثابت سازد که دواى ضد ملاریا، بخصوص کلوروکین می تواند باعث جلوگیری یا تداوی ویروس کرونا یا کووید-۱۹ گردد. بهر حال، در حال حاضر در سراسر جهان آزمایشات جریان دارد تا علیه برای مجادله با ویروس کرونا تداوی و واکسین پیدا شود. ادویه ضد ملاریا می تواند عوارض جانبی سوء بالای صحت داشته باشد و در حال حاضر منحصی اقدامات معالجوی تجویز نمی گردد. می دانیم که در افغانستان ادویه تجارتي به نام ریزوشین که حاوی کلوروکین می باشد توسط شماری از داکتران توصیه و تجویز می گردد. عوارض جانبی آن عبارت اند از: دلبدی، حساسیت در مقابل نور آفتاب، ترس شبانه و سایر تاثیرات دیگر که نظر به وضعیت صحتی هر فرد تاثیر متفاوت می تواند

داشته باشد.. ادویه ضد ملاریا و ایچ آی وی در حال آزمایش قرار دارد تا دیده شود که آیا اینها در برابر این ویروس مؤثر هستند یا خیر. برای محافظت تان ، باید دستان تانرا مرتب و درست بشوید و از تماس با چشم، دهان و بینی خودداری کنید. شستن دست ها با صابون و رعایت نمودن فاصله فیزیکی یک متری از دیگران اقدامات درجه اول اند که از جانب افراد مسلکی صحتی برای محافظت از افراد و جلوگیری از انتشار و سرایت ویروس به دیگران توصیه می شوند.

افراد که علائم شدید کرونا دارند ممکن است در شفاخانه های مجهز با وسایل کمک تنفسی تحت مراقبت قرار بگیرند ، اما اکثر افراد بدون این نوع تداوی از علائم مرض شفایاب می شوند.

۴. آب و هوای گرم باعث از بین رفتن ویروس کرونا می شود.

جواب: شما حتی در موجودیت آب و هوای گرم یا آفتابی نیز می توانید به کووید-۱۹ مصاب شوید. بسیاری از کشورهای که دارای آب و هوای گرم هستند از موجودیت واقعات کووید-۱۹ گزارش داده اند. ویروس کرونا که بنام کووید-۱۹ شهرت دارد بخش از خانواده ویروس ها بوده که مردم را در آب و هوای سرد و فصل زمستان مصاب می سازند. از همینرو، در ابتدا عقیده بر این بود که آب و هوای گرم ممکن انتشار ویروس را محدود سازد. در حال حاضر کدام شواهد وجود ندارد تا این ادعا را تایید نماید. در این مرحله، مهم است تا تدابیر احتیاطی لازم جهت وقایه و انتشار ویروس گرفته شود. برای محافظت تان ، باید دستان تانرا مرتب و درست بشوید و از تماس با چشم، دهان و بینی خودداری کنید. شستن دست ها با صابون و رعایت نمودن فاصله فیزیکی یک متری از دیگران اقدامات درجه اول اند که از جانب افراد مسلکی صحتی برای محافظت از افراد و جلوگیری از انتشار و سرایت ویروس به دیگران توصیه می شوند.

۵. نوشیدن الکل می تواند ویروس کرونا را در بدن از بین ببرد.

جواب: نوشیدن الکل نمی تواند ویروس کرونا را در بدن از بین ببرد. الکل خالص (ایتانول) و سایر محصولات، مانند: مایع سفید کننده و ضد عفونی کننده برای پاک نمودن و ضد عفونی سازی سطوح مورد استفاده قرار گرفته و نباید بلع قورت شود. این ها می تواند سبب امراض یا حتی بعد از خوردن آن، در نتیجه مسمومیت باعث مرگ گردد. برای محافظت تان ، باید دستان تانرا مرتب و درست بشوید و از تماس با چشم، دهان و بینی خودداری کنید. شستن دست ها با صابون و رعایت نمودن فاصله فیزیکی یک متری از دیگران اقدامات درجه اول اند که از جانب افراد مسلکی صحتی برای محافظت از افراد و جلوگیری از انتشار و سرایت ویروس به دیگران توصیه می شوند.

۶. برخی از مردم به این باورند که حشیش (چرس) افراد مصاب به کووید-۱۹ را تداوی می نماید.

جواب: حشیش یا چرس برای تداوی ویروس کرونا یا کووید-۱۹ کار گرفته نمی شود. تا همین حال برای افراد مصاب به کووید-۱۹ کدام ادویه یا تداوی قابل اعتماد وجود ندارد. برای محافظت تان ، باید دستان تانرا مرتب و درست بشوید و از تماس با چشم، دهان و بینی خودداری کنید. شستن دست ها با صابون و رعایت نمودن فاصله فیزیکی یک متری از دیگران اقدامات درجه اول اند که از جانب افراد مسلکی صحتی برای محافظت از افراد و جلوگیری از انتشار و سرایت ویروس به دیگران توصیه می شوند.

۷. مردم افغانستان در برابر امراض مقاومت بیشتر دارند، زیرا سیستم های معافیتی بدن مان خود را با آلودگی محیط زیست عیار ساخته اند.

جواب: واقعات ویروس کرونا یا کووید-۱۹ در بسیاری از کشورهای که در آن آلودگی زیاد محیط زیست وجود دارد گزارش شده است و تحقیقات نشان می دهد که کووید ۱۹ بالای افراد که در کشورهای با میزان بلند آلودگی آب و هوا زندگی می کنند تأثیرات بیشتر دارد. هیچ کس از هیچ ملیت، نژاد، فرهنگ و منطقه در برابر این ویروس معافیت ندارد. در افغانستان، تا اپریل ۲۰۲۰، ارقام وزارت صحت عامه نشان داد که بیش از ۵۰۰ تن در ۲۵ ولایت کشور فعلاً مصاب به این ویروس هستند. چون کووید-۱۹ از یک شخص به شخص دیگر سرایت می نماید، امکان دارد از افراد که در داخل افغانستان از قبل آلوده به ویروس اند به کووید ۱۹ مصاب گردید.

۸. برخی از ملا امامان چنان توصیه کرده اند که گویا تنها کاری را که افراد برای حفظ مصونیت شان از ویروس کرونا کرده می توانند ادا نمودن پنج وقت نماز در روز می باشد. و گفته اند که گویا «مسلمانان متبلاً نخواهند شد و یا در مقابل ویروس معافیت دارند.» بعضی هاهمچنان گفته اند که ویروس از یک فرد به فرد دیگر قابلیت سرایت را ندارد یا اینکه این ویروس بعضی از گروه های خاص نژادی یا قومی را نسبت به سایر ملیت ها یا نژادها بیشتر متأثر خواهد ساخت.

جواب: کووید-۱۹ از فرد به فرد سرایت می نماید و بدون تبعیض می باشد. هیچ کس از هیچ ملیت یا قوم، نژاد، فرهنگ و منطقه در برابر این ویروس معافیت ندارد. وقتیکه گروه های بزرگ افراد جهت ادای عبادات، عروسی یا مراسم تشییع جنازه با هم جمع می شوند، ویروس در بین افراد سرایت می نماید و در جامعه انتشار میابد. سرایت به سطح جامعه، یکی از دلایل انتشار بسیار سریع این ویروس در سراسر جهان می باشد. کووید-۱۹ در حال حاضر به ۱۸۴ کشور و مناطق جهان، بشمول افغانستان و کشورهای همجوار آن انتشار یافته است. برای محافظت تان، باید دستان تانرا مرتب و درست بشوید و از تماس با چشم، دهان و بینی خودداری کنید. شستن دست ها با صابون و رعایت نمودن فاصله فیزیکی یک متری از دیگران اقدامات درجه اول اند که از جانب افراد مسلکی صحی برای محافظت از افراد و جلوگیری از انتشار و سرایت ویروس به دیگران توصیه می شوند.

۹. مردم در برخی از مناطق نزد ملا رفته اند و برای تداوی ویروس کرونا برایشان تعویذ و شویست داده شده.

جواب: در زمان و حالات بحران، ایمان و عقیده بخش اساسی زندگی مردم و عملکرد جامعه می باشد. علاوه بر رعایت نمودن عملکردهای مذهبی در جریان بحران های صحی، پیروی از توصیه های متخصصین صحی و تدابیر احتیاطی در زمینه وقایع از انان برای جلوگیری از انتشار بیشتر ویروس در جوامع ما، حائز اهمیت می باشد. شستن دست ها با صابون و رعایت نمودن فاصله فیزیکی یک متری عبارت از گامهای درجه اول بوده که از جانب افراد مسلکی صحی برای محافظت از افراد و جلوگیری از انتشار ویروس به دیگران توصیه می شوند. شستن دستان با صابون در هنگام پنج وقت نماز، از انتشار بیشتر ویروس جلوگیری خواهد نمود. بعضی از گام های اضافی ذیل نیز توصیه می شود: هرگاه دست های تان پاک نباشند از تماس آن با چشم، بینی، یا دهان خودداری نمایید؛ جفط فاصله فیزیکی از دیگران را عملی کنید و اگر مریض هستید در خانه بمانید.

۱۰. کشورهایی که توسط ویروس کرونا به شدت متأثر گردیده اند، اعتقادات مذهبی محدودی داشتند.

جواب: موجودیت واقعات کووید-۱۹ در سرتاسر جهان، در کشورهای اسلامی و غیراسلامی تأیید گردیده اند. هیچ کس از هیچ ملیت، نژاد، فرهنگ و منطقه در برابر این ویروس معافیت ندارد. در افغانستان، تا اپریل ۲۰۲۰، ارقام وزارت صحت عامه نشان داد که بیش از ۵۰۰ تن در ۲۵ ولایت کشور فعلاً مصاب به این ویروس هستند.

قانون اسلام بر پنج اصل یا هدف اساسی بنا شده است، اولین هدف که بالای آن زیاد تأکید صورت گرفته عبارت از حفظ حیات و جلوگیری از آسیب می باشد. حکومت، گردهمایی های بزرگ را منع قرار داده، مسلمانان باید این دستورالعمل را رعایت نمایند زیرا اسلام به ما می آموزاند که برای جلوگیری از آسیب رساندن باید از کسانی که مردم را رهنمایی، میکنند پیروی کنیم. هر جماعتی که برگزار می شود، خواه در مسجد، محل کار یا صنف درسی باشد، نیاز به پیروی از این دستورالعمل ها دارد. ما نمی توانیم این مسئله را نادیده بگیریم که افراد نزدیکتر به خطر بیشتر ابتلاء به کووید-۱۹ مواجه می باشند. وقتی مقامات و داکتران اعلام نمودند که ادای نماز با جماعت مصنوعی است، در آن صورت باید ادای نماز با جماعت از سر گرفته شود. برای کسانی که مریض هستند، در این زمان منع تجمعات باید عبادات شان را در منازل شان برگزار نمایند. ما دعا می کنیم که خداوند از سلامتی خانواده ها و جوامع ما محافظت کند و سلامتی همه کسانی را که در افغانستان و سراسر جهان بیمار هستند، بازگرداند.

۱۱. گفته می شود که گویا هرگاه فرد مصاب به کووید-۱۹ فوت کند، نماز جنازه وی باید مثل فرد عادی خوانده نشود. طور مثال، کسیکه به سبب کووید-۱۹ فوت می کند، ادای نماز جنازه اش جایز نیست و میت باید توسط امبولانس به داخل قبر گذاشته شود. جهت تائید این ادعا، بعضی از تصاویر در رسانه های اجتماعی در حال گردش هستند.

شایعه دیگر این است که کسانی که از سبب کووید-۱۹ می میرند، دولت آنها را در پلاستیک می پوشاند، جسد آنها را در چونه می پوشاند و برای دفن آنها از یک ماشین حفر کننده (اکسکواتور) کار می گیرد و آنها را در یک مکان مرکزی به شکل دسته جمعی دفن می نماید. مردم نگران هستند، زیرا این نوع عمل خلاف عقاید مذهبی آنها است. جواب: در صورت دست زدن به بدن فردی که بعد از مصاب شدن به کووید-۱۹ فوت نموده باشد باید از اقدامات احتیاطی ویژه استفاده شود تا از سرایت بیشتر ویروس به دیگران جلوگیری شود. به هر حال، مطابق با روایات اسلامی، با آنها مانند سایر افرادی که از علل دیگری می میرند، برخورد می شود.

افراد ممکن از به سبب کووید-۱۹ در مراکز صحتی، خانه یا سایر محلات بمیرند و مسئولیت و رفاه همه کسانی که از میت مواظبت می نمایند باید اولین اولویت باشد. به وقار و حیثیت میت، رسوم فرهنگی و مذهبی وی و خانواده های وی باید احترام گذاشته شود و از آن باید محافظت شود. اما از تجمع زیاد مردم باید در مراسم جنازه و به خاک سپاری خودداری گردد تا از سرایت ویروس در بین مردم که از موجودیت آن نزدشان بی خبر هستند جلوگیری بعمل آید. از دفع عاجل جسد که از به سبب کووید-۱۹ فوت نموده باشد باید خودداری گردد.

۱۲. شایعه وجود دارد که کووید-۱۹ برای ۱ الی ۲ سال دوام خواهد کرد. تمام مرزها بسته خواهند ماند. سرانجام، سالهای قحطی حکم فرما خواهد بود و مردم از فقر و گرسنگی خواهند مرد.

جواب: پاندمی یا همه گیری کووید-۱۹ برای افغانستان یک چالش می باشد. با سیستم ضعیف صحتی و آسیب پذیری موجود، مردم افغانستان احتمالاً با عواقب منفی کووید-۱۹ مواجه خواهند گردید. توقع می رود که واقعات در ظرف هفته های آینده به سرعت از دیاد خواهد یافت، زیرا سرایت در جامعه رو به افزایش است. برای معاینه افراد که به افغانستان عودت می کنند مدیریت درست عبور و مرور در مرزها ارزش حیاتی دارد. برای جلوگیری از بلند رفتن قیمت ها و زمینه سازی برای تهیه کمک های عاجل خود را باید مطمئن ساخت تا به کالاهای تجارتي و کمک های بشری اجازه عبور از مرزها داده شود. دولت افغانستان و شرکای بین المللی اش با دولت های کشور های منطقه کار می کنند تا مطمئن سازند مرزها باز می مانند و یا استثناهات مؤقتی وضع می گردد تا به افراد گیرمانده اجازه ورود داده شود که به خانه هایشان برگردند و یا رفت و آمد کاروان های تجارتي ادامه یابند.

۱۳. شایعه دیگر این است که نوعیت ویروس در هر کشور بملاحظه رسیده است، به اساس پلان که برای محل خاص از قبل در نظر گرفته شده است، متفاوت خواهد بود.

جواب: ویروس کرونا مرزها، ملیت ها، نژاد، عقیده و قوم را به رسمیت نمی شناسد. انتشار ویروس در هر کشور تا حد زیاد مربوط به این می شود که دولت مربوطه کدام تدابیر کنترل مرض را روی دست گرفته یا روی دست خواهد گرفت تا از انتشار ویروس جلوگیری یا آن را اداره نماید. سازمان صحتی جهان و کشورهای سرسر جهان برای شناخت این ویروس تحقیقاتی را زیر دست گرفته و تلاش می ورزند تا ندای و واکسین آن را دریافت نمایند.